

T. B. M. M.

(S. Sayısı : 196)

Tarım Satış Kooperatifleri ve Birliklerinin Kuruluşu Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ile Edirne Milletvekili Evren Bulut ve 3 Arkadaşının 30.4.1985 Tarih ve 3186 Sayılı Tarım Satış Kooperatifleri ve Birliklerinin Kuruluşu Hakkındaki Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanunun İki Maddesinin Birer Fıkrasının Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifi ve Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonu Raporu (1/449, 2/54)

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG/101-378/06600

23.9.1992

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 20.9.1992 tarihinde kararlaştırılan "Tarım Satış Kooperatifleri ve Birliklerinin Kuruluşu Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Süleyman Demirel

Başbakan

GENEL GEREKÇE

Kooperatiflerde ve birliklerde ortak üreticilerin ödeyecekleri azamî sermaye tutarına ilişkin olarak 3186 sayılı Kanunda öngörülen miktarlar, ekonomik gelişmeler sebebiyle önemini yitirmiştir. Bu Tasarı ile, ortak üreticilerin azamî sermaye tutarını düzenleyen hükmün yürürlükten kaldırılması öngörülmek suretiyle, kooperatif ve birliklerin finansman yapısının güçlendirilmesi amaçlanmaktadır.

Diğer taraftan, anasözleşmede iki sene olarak belirtilen kooperatif ve birlik yönetim kurullarının görev sürelerinin üç yıla çıkarılması öngörülmekte, yönetim kurulu başkanının seçimine ilişkin hüküm yeniden düzenlenmekte; yönetim kurulu üyelerine verilecek ücret veya huzur hakkının tespitinde en yüksek Devlet memuru aylığının (ek gösterge dahil) tavan olarak alınması hükmüne bağlanmakta ve birliklerde genel müdür ve yardımcılarının atama usulü yeniden düzenlenmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Kooperatiflerin sermayeleri, ortak üreticilerin, birliklerin sermayeleri de ortak kooperatiflerin ödeyecekleri sermaye paylarından oluşmaktadır.

Bu nedenle, sermaye miktarının oluşumunda en önemli unsur ortak üreticilerin ödeyecekleri paylardır.

Ortak üreticilerin ödeyecekleri paylar ise, 3186 sayılı Kanunun yürürlükteki 6 ncı maddesinin ikinci fıkrasında; "ortak üreticilerin kooperatiflerine taahhüt ederek ödeyecekleri sermaye tutarı en çok 500 000.- liradır. Bu miktar Bakanlar Kurulu kararı ile 10 katına kadar artırılabilir" şeklinde düzenlenmiş olup, sermaye tavanı, 9.8.1989 tarihli ve 89/14465 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 5 000 000.- liraya yükseltilmiştir.

1989 yılında ulaşılan tavan miktarı, mevcut ekonomik şartlar içinde yetersiz kalmış, buna bağlı olarak Bakanlar Kuruluna verilen artırım yetkisi de işlemez hale gelmiştir.

Anılan maddenin üçüncü fıkrasında, ortak üreticilerin kooperatiflerine, kooperatiflerin de birliğe taahhüt edecekleri sermaye oran ve miktarları ile tahsiline atı usul ve esasların ana sözleşmelerde gösterileceği öngörülerek, konunun değişen şartlar doğrultusunda ana sözleşmelerle düzenlenebilmesi imkânı sağlanmakla beraber, ikinci fıkrada yer alan hükmün sınır koyması ve bu sınıra üç yıl önce ulaşılmış olması sebebiyle kooperatif ve birliklerin kaynak sıkıntısını giderme imkânı bulunamamaktadır.

6 ncı maddenin ikinci fıkrasının yürürlüğüne son verilmek suretiyle, belirtilen sıkıntı ortadan kaldırılarak, aynı maddenin üçüncü fıkrasına işlerlik kazandırılmakta ve kooperatiflerle birliklerin sermaye yapısındaki yıpranmanın önlenmesinin yanında finansman açısından da güçlendirilmesinin sağlanması amaçlanmaktadır.

Madde 2. — Bu madde ile, 3186 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri ile üçüncü ve beşinci fıkralarında değişiklik yapılmak suretiyle; kooperatif ve birlik yönetim kurullarının görev süreleri, anılan süre içinde ortaya çıkarılacak çeşitli durumlar yüzünden genel kurulun sahip olduğu azil yetkisi saklı kalmak üzere, ana sözleşmedeki iki sene yerine üç seneye çıkartılmakta; kooperatif ve birliklerde yönetim kurulu başkanının, yönetim kuruluna seçilme gelen üyeler arasından seçilmesi öngörülmekte ve kooperatif ve birlik yönetim kurulları üyelerine verilecek ücret veya huzur hakkının aylık tavanı da en yüksek Devlet memuru aylığı (Ek gösterge dahil) ile sınırlandırılmaktadır.

Madde 3. — Birliklerde genel müdür ortak kararname ile genel müdür yardımcılarını Bakanlık onayı ile atanmakta iken, bu madde ile atama usulleri değiştirilerek genel müdür ve yardımcılarının Sanayi ve Ticaret Bakanının teklifi üzerine Başbakan onayı ile atanması öngörülmektedir.

Geçici Madde 1. — Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte halen görevde bulunan birlik genel müdürlerinin görevlerinin sona ermesi ve onbeş gün içinde bu Kanun hükümlerine göre genel müdürlüklere atama yapılması hükme bağlanmaktadır.

Madde 4. — Yürürlük maddesidir.

Madde 5. — Yürütme maddesidir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

30.4.1985 gün ve 3186 Sayılı Tarım Satış Kooperatifleri ve Birliklerinin Kuruluşu Hakkında Kanununun iki maddesinin birer fıkrasının değiştirilmesi hakkında Kanun Teklifi ve Gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederiz.

Evren Bulut
Edirne
Hüseyin Balyalı
Balıkesir

Turhan Tayan
Bursa
Hasan Peker
Tekirdağ

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Kanununun 1 inci maddesi ile değiştirilen 30.4.1985 tarih ve 3186 sayılı Kanununun 9 uncu maddesinin üçüncü fıkrası, kooperatiflerde müdürlerin, birliklerde de genel müdürlerin yönetim kurulu başkanı olmasına imkân vermektedir.

Yapılan değişiklikle, yönetim kurulu başkanlarının seçimle gelenler arasından belirlenmesi sağlanmıştır.

Madde 2. — Kanununun 2 nci maddesi ile değiştirilen 30.4.1985 tarih ve 3186 sayılı Kanununun 10 uncu maddesinin birinci fıkrası, Birliklerde Sanayi ve Ticaret Bakanlığı ile T.C. Ziraat Bankası'nın kendi personeli arasından görevlendireceği birer personelin, denetim kurulu üyesi olarak görev yapmasına imkân tanımakta idi. Maddede yapılan değişiklikle, kooperatif ve birliklerin denetim kurullarında, genel kurulca seçilecek kimselerin görev yapmaları amaçlanmıştır.

Evren Bulut
Edirne
Hüseyin Balyalı
Balıkesir

Turhan Tayan
Bursa
Hasan Peker
Tekirdağ

EDİRNE MİLLETVEKİLİ EVREN BULUT VE 3 ARKADAŞININ TEKLİFİ

30.4.1985 Tarih ve 3186 Sayılı Tarım Satış Kooperatifleri ve Birliklerinin Kuruluşu Hakkındaki K.H.K. nin değiştirilerek Kabulüne Dair Kanununun İki Maddesinin Birer Fıkrasının Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifi

MADDE 1. — 30.4.1985 tarih ve 3186 sayılı Kanununun 9 uncu maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Kooperatif ve birliklerde yönetim kurulu başkanı, yönetim kuruluna seçimle gelen üyeler arasından seçilir. Yönetim kurulunun seçimle gelen üyeleri ayrıca aralarında bir de başkanvekili seçerler.”

MADDE 2. — 30.4.1985 tarih ve 3186 sayılı Kanununun 10 uncu maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Denetim Kurulları;

a) Kooperatiflerde, genel kurula katılma hakkını haiz ortaklar arasından veya dışardan seçilecek,

b) Birliklerde, genel kurulca temsilciler arasından veya dışardan seçilecek, ikişer üyeden teşekkül eder.”

MADDE 3. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonu

21.10.1992

Esas No. : 2/54, 1/449

Karar No. : 11

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Tarım Satış Kooperatifi ve Birliklerinin Kuruluşu Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanunda Değişikli Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ile Edirne Milletvekili Evren Bulut ve 3 Arkadaşının 30.4.1985 Tarih ve 3186 Sayılı Tarım Satış Kooperatifleri ve Birliklerinin Kuruluşu Hakkındaki Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanunun İki Maddesinin Birer Fıkrasının Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifi Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği temsilcilerinin katılımıyla Komisyonumuzun 8.10.1992 tarihli 11 inci Birleşiminde konu görüşülmüştür.

Komisyon Başkanlığının önerisi üzerine Tasarı ile Teklifin birlikte görüşülmesi oylanarak kabul edildi. Tasarı esas alınarak görüşmelere başlandı. Tasarı ve Teklifin genel gerekçeleri okundu. Hükümet temsilcilerinin verdikleri ilave bilgiler dinlenildi. Tasarı ve Teklifin tümü üzerinde yapılan görüşmelerden sonra üyeler görüşlerini belirterek sorular sordular. Hükümet temsilcileri yapılan eleştirilere ve sorulara gerekli cevapları verdikten sonra Tasarı ve Teklifin maddelerine geçilmesi oylanarak kabul edildi.

Tasarının 1, 2 nci Maddesi Geçici Madde 1, 4 üncü madde 5 inci, 5 inci madde 6 ncı maddede olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir. Teklifin 2 nci maddesinin b bendinin ikinci fıkrası Kooperatiflerde, Birliklerde Sanayi ve Ticaret Bakanlığı temsilcisinin bulunmasında yarar görüldüğünden b bendinin ikinci fıkrası “iki üye ile bir adet Sanayi ve Ticaret Bakanlığı temsilcisinden teşekkül eder” şeklinde düzeltilerek teklifin 2 nci maddesi Tasarının 3 üncü maddesi olarak kabul edilmiştir.

Tasarının 3 üncü maddesi kooperatifçilik anlayışına ve Birliklerin verimli çalışabilmesine imkân tanyabilmek amacıyla değiştirilerek Tasarının 4 üncü maddesi olarak yeniden düzenlenerek kabul edilmiştir.

İşbu raporumuz gereği yapılmak üzere yüksek başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan
Azimet Köylüoğlu
Sivas
Kâtip
Sami Sözat
Balıkesir
Üye
Tevfik Türesin
Bolu

Üye
Mustafa Fikri Çobaner
Isparta
İmzada bulunamadı
Üye
Mehmet Çebi
Samsun
İmzada bulunamadı

Başkanvekili
Abdurrahman Ünlü
Kırıkkale
Üye
Bilal Güngör
Ankara
Üye
Hüseyin Aksoy
Eskişehir
İmzada bulunamadı
Üye
Hasan Kılıç
Ordu

Üye
Muhtar Mahramlı
Tekirdağ

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

Tarım Satış Kooperatifleri ve Birliklerinin Kuruluşu Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 30.4.1985 tarihli ve 3186 sayılı Tarım Satış Kooperatifleri ve Birliklerinin Kuruluşu Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanunun 6 ncı maddesinin ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 2. — 3186 sayılı Kanununun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri ile üçüncü ve beşinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“a) Kooperatiflerde, genel kurula katılma hakkını haiz ortaklar arasından genel kurulca üç sene için seçilecek dört üye ile kooperatif müdür veya vekilinden teşekkül eder.”

“b) Birliklerde, genel kurulca temsilciler arasından üç sene için seçilecek dört üye ile genel müdür veya vekilinden teşekkül eder.”

“Kooperatif ve birliklerde yönetim kurulu başkanı, yönetim kuruluna seçimle gelen üyeler arasından seçilir. Yönetim kurulunun seçimle gelen üyeleri ayrıca aralarında bir de başkanvekilli seçerler.”

“Kooperatif ve birlik yönetim kurulu üyelerine verilecek ücret veya huzur hakkının miktarı, ayda en yüksek Devlet memuru aylığının (Ek gösterge dahil) brüt tutarını geçmemek üzere, Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca tespit olunur. Kooperatif ve birliklerin yönetim kurulu üyeleri, ücret veya huzur hakkından başka herhangi bir ücretten yararlanamayacakları gibi, bu kuruluşları temsilen iştiraklerde de görev alamazlar.”

MADDE 3. — 3186 sayılı Kanunun 11 inci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Birliklerde; genel müdür ve yardımcıları Sanayi ve Ticaret Bakanının teklifi, Başbakan onayı ile; imzaya yetkili personel genel müdürünün teklifi, yönetim kurulunun kararı ile atanır.”

GEÇİCİ MADDE 1. — Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte halen görevde bulunan birlik genel müdürlerinin görevleri sona erer ve onbeş gün içinde bu Kanun hükümlerine göre genel müdürlüklere atama yapılır.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ VE TİCARET KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

**Tarım Satış Kooperatifleri ve Birliklerinin Kuruluşu Hakkında Kanun Hükmünde Kararname-
nin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanunda Değişiklik Yapılması
Hakkında Kanun Tasarısı**

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — 30.4.1985 tarih ve 3186 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Denetim Kurulları

a) Kooperatiflerde, genel kurula katılma hakkını haiz ortaklar-arasından veya dışardan seçilecek,

b) Birliklerde, genel kurulca temsilciler arasından veya dışardan seçilecek, iki üye ile bir adet Sanayi ve Ticaret Bakanlığı temsilcisinden teşekkül eder.

MADDE 4. — 3186 sayılı Kanunun 11 inci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Birliklerde; genel müdürlerin Sanayi ve Ticaret Bakanının teklifi ve Başbakanın onayı ile Genel Müdür Yardımcılarının ise, birlik yönetim kurulunun teklifi ve Sanayi ve Ticaret Bakanının onayı ile imza yetkili personel, genel müdürün teklifi, yönetim kurulunun kararı ile atanır.

GEÇİCİ MADDE 1. — Tasarının Geçici 1 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 4. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

S. Demirel

Başbakan

Devlet Bakanı ve Başbakan Yrd.

Prof. E. İnönü

Devlet Bakanı

Prof. T. Çiller

Devlet Bakanı

İ. Töz

Devlet Bakanı

Prof. T. Akyol

Devlet Bakanı

O. Kılercioglu

Devlet Bakanı

Ö. Barutçu

Devlet Bakanı

E. Şahin

Devlet Bakanı

M. Batallı

Millî Savunma Bakanı

N. Ayaz

Dışişleri Bakanı

H. Çetin

Millî Eğitim Bakanı

K. Toptan

Sağlık Bakanı

Y. Aktuna

Tarım ve Köyişleri Bakanı

N. Cevheri

Sanayi ve Ticaret Bakanı

M. T. Köse

Kültür Bakanı

D. F. Sağlar

Orman Bakanı

V. Tanır

Devlet Bakanı

C. Çağlar

Devlet Bakanı

E. Ceyhan

Devlet Bakanı

A. Gönen

Devlet Bakanı

G. Ergenekon

Devlet Bakanı

M. Kahraman

Devlet Bakanı

M. A. Yılmaz

Devlet Bakanı

Ş. Ercan

Adalet Bakanı

M. S. Oktay

İçişleri Bakanı

İ. Sezgin

Maliye ve Gümrük Bakanı

S. Oral

Bayındırlık ve İskân Bakanı

Prof. O. Kumbaracıbaşı

Ulaştırma Bakanı

Y. Topçu

Çalışma ve Sos. Güvenlik Bakanı

M. Moğultay

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

E. Faralyalı

Turizm Bakanı Y.

E. Şahin

Çevre Bakanı

B. D. Akyürek

(Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 5. — Tasarının 4 üncü maddesi 5 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Tasarının 5 inci maddesi 6 ncı madde olarak aynen kabul edilmiştir.

